

Очеретяний Б. Р., Гордійчук С. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

**СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ**

Дослідження проблем і перспектив розвитку цифрової економіки в Україні є досить актуальними, оскільки відбувається перехід від сировинної економіки до високотехнологічного виробництва. Цифровізація стає ефективним інструментом для забезпечення економічного зростання шляхом підвищення продуктивності, ефективності, та конкурентоспроможності. А втім, успішне використання цифрових інструментів є головним для забезпечення інформаційної безпеки та стабільності. Ці аспекти спонукають до значного інтересу вивчення цієї сфери [5].

Цифрова економіка найбільше проявляється через економіку, орієнтовану на споживача. Це означає, що держава надає різноманітні послуги громадянам у цифровому форматі, наприклад, можливість отримати довідки, запити, заявки та отримувати відповіді на запити онлайн, без необхідності виходити з будинку, а також проводити електронні платежі та інші дії. Процес переходу до цифрової економіки відбувається через впровадження цифрових трансформацій у різних сферах суспільного життя, таких як освіта, медицина, публічне управління, сфери бізнесу. Однак українська ситуація в цифровому розвитку відрізняється тим, що приватні особи та підприємства активно використовують технології на порядок швидше, ніж державні структури та промислові підприємства. Малі та середні компанії в Україні вже активно застосовують цифрові стратегії для просування своїх продуктів та послуг, у той час коли державні структури та великі промислові підприємства залишаються позаду в цьому аспекті [5].

Розглянувши сектор електронних адміністративних послуг бачимо, що процес впровадження цих послуг в Україні почався у 2015 році, перші з яких були доступні на вебсайті «Державної архітектурно-будівельної інспекції України». Для впровадження електронної ідентифікації використовуються електронні цифрові підписи та BankID, а також відбувається сприяння поширенню альтернативних методів, таких як MobileID, для розвитку сфери електронних послуг [5]. Згадаємо поширення пандемії COVID-19 яка актуалізувала перехід

держави на електронні адміністративні послуги. Через це чисельність громадян, які користуються інтернетом для взаємодії з державними органами, зросла у 4-5 разів. Звісно, це стосується не лише громадян, а й підприємств [3]. Можна сказати, що пандемія змінила звичний уклад людей. Вони стали робити самостійно багато речей, за якими раніше звертались до фахівців, більше купувати онлайн, побоюючись місць великого скупчення людей [1].

Однією з головних проблем у впровадженні та розвитку цифрової економіки в Україні є низький рівень технологічної освіченості, а також обмежена доступність цифрових можливостей. Поряд з цим існує територіальна нерівність у доступі до Інтернету, особливо в сільських районах, серед осіб з низьким доходом та серед старшого населення, що ускладнює повноцінну інтеграцію в цифровий світ [4]. Україна також відзначається недостатнім рівнем інновацій у цифровій економіці: лише 17% українських виробництв використовують інновації, що становить значну різницю порівняно з 49% у країнах Європейського Союзу [2]. Не меншою проблемою є те, що державні органи і структури часто користуються застарілою технікою, а це ставить їх у не вигідне положення у порівнянні з приватними ІТ-компаніями в Україні, які можуть собі дозволити найсучасніше обладнання. Додатково, недостатня стандартизація як у цифрових системах загалом, так і в застосуванні «Інтернету речей», ускладнює процес розвитку цифрової економіки в Україні. Проте розбудова цифрових систем, платформ та інфраструктури, які мають бути доступні громадянам, бізнесу та державі, повинна враховувати не лише національні стандарти [5].

Також, серед перешкод розвитку цифрової економіки в Україні варто відзначити недостатній рівень захисту та довіри користувачів Інтернету у цифровому просторі, високий ризик інформаційних та кібератак, недоліки в системах антивірусного захисту, а також обмежені інвестиції у цифрову інфраструктуру. Проте впровадження інформаційних технологій у суспільстві може підвищити привабливість держави для інвесторів та її економічний потенціал. Наприклад, розширення спектру послуг, які доступні в онлайн, може допомогти знизити корупцію та збільшити відкритість та прозорість у функціонуванні державних органів. Також, розвиток цифрової економіки може призвести до зниження цін на товари, їх більшої доступності та розширення асортименту [5]. Підсумовуючи,

можна сказати, що перспективи цифрової економіки в Україні залишаються обіцяними, з можливістю підвищення інвестиційної привабливості країни та підвищення якості життя громадян.

Список використаних джерел:

1. Шильнікова З.М. Матушкіна М.В. Вплив пандемії covid-19 на цифровізацію бізнесу. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 71. С. 134-138. <https://doi.org/10.32843/bses.71-21>.
2. Ярема Т.В., Заяць О.І., Палінчак М.М. Глобальні виміри інноваційної сили Європейського Союзу: монографія / рец.: В. А. Вергун, М.М. Король. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2023. 232 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/52599>.
3. Бойко Л.С., Овандер Н.Л. Вплив пандемії COVID-19 на фінансовий стан українських підприємств. 2021 URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/70.pdf>.
4. Щербатенко О. Перспективи та перешкоди цифрової економіки в Україні. URL: <https://nachasi.com/2018/01/29/what-makes-ukraine-digital/>
5. Жекало Г.І. Цифрова економіка України: проблеми та перспективи розвитку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету: серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. Ужгород: Гельветика, 2019. Вип. 26, Ч. 1. С. 56-60. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/27376>.

Канд. екон. наук Петриняк У. Я., д-р екон. наук Гринько Т. В.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

КРЕАТИВНІ ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ – ОСНОВА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Ключовим фактором який стимулює креативні цифрові технології суспільства є введення та розвиток ІТ як у сферу бізнесу, так і конкретного підприємства, сприяючи прискоренню науково-технічного прогресу та розвитку конкурентоспроможності економіки, які характеризують цифровізацію суспільства. Для ефективності функціонування бізнес-структур необхідно відмовитись від старих традиційних методів програмного забезпечення, враховуючи аналіз бізнес-середовища на основі реалій сьогодення. Цифрова трансформація бізнес-структур змінює життєві цикли та принципи підприємств, де відбувається майбутній розвиток та відновлення інформаційного суспільства, а саме «діджитал-економіка», охоплюючи усі сфери життєдіяльності, з величезною кількістю видів сучасної економічної діяльності.